

Formanden har ordet

Digitaliseringen er kommet for at blive – der er nok heller ingen, der har tvivlet på, at det ville blive sådan. Der er dog ved at komme flere modifikationer til.

Digitalisering

For 5-6 år siden var der virkelig mange kommuner, der investerede i indkøb af iPads til eleverne. Der bliver nu forsket i, hvordan det påvirker eleverne at bruge iPads i undervisningen. Lektor Jesper Balslev forsker i brugen af iPads. Han har undersøgt 120 rapporter fra ind- og udland med henblik på effekten af brugen af iPads. Han er kommet frem til, at undervisningen i værste fald er blevet dårligere. Han udtaler: "Man kan se, at de effekter, man havde håbet, ville indtræffe, ikke er indtruffet, og man kan se, at der i stedet er nogle kontraeffekter. For eksempel i form af, at børn, der bruger computere og iPads rigtig meget, klarer sig fagligt dårligere inden for science, matematik og læsning".

Han henviser bl.a. til en OECD-rapport fra sidste år, hvor det konkluderes, at lande, der har investeret meget i digitalisering, oplever et fald i læse- og matematikfærdigheder i forhold til lande, der har et moderat brug.

I Storbritannien debatterer britiske ministre muligheden af, at unges brug af sociale medier skal begrænses ved lov. I Frankrig har man forbudt brug af mobiltelefonen i skoletiden, hvilket også er blevet indført i en del danske skoler. Her giver eleverne udtryk for, at de faktisk nyder det, fordi det giver et bedre samvær i klassen.

Nogle forskere kæder vores stigende brug af elektroniske medier sammen med det øgede niveau af stressramte og børn med psykiske lidelser.

Der er naturligvis også mange fordele ved brugen af digitale medier i undervisningen som fx elevernes digitale færdigheder, muligheden for at komme i kontakt med hele verden og gøre undervisningen i fremmedsprog mere

autentisk, hurtige ordbogsopslag, korrektur af tekster, søgning af informationer og hurtig kommunikation.

Digitale prøver

Undervisningsministeriet har gennem flere år lavet forsøg med digitalisering af folkeskolens afgangsprøver. Sommeren 2018 var det frivilligt, om en skole ville tilmelde sine elever de digitale prøver i fremmedsprog eller ej. Fra sommeren 2019 er det obligatorisk. De forsøg, der har kørt med brug af internettet i den fri skriftlige opgave, blev afsluttet for et par siden; de blev ikke indført.

Den nationale Sprogstrategi

Nu er det snart et år siden Den nationale Sprogstrategi kom. Efter et ret langt indkøringsforløb er der ved at ske noget. I september måned blev det offentliggjort, hvem der skal lede henholdsvis Det nationale Sprogcenter Vest og Øst. Som bekendt bestemte regeringen, at Det nationale Sprogcenter skulle deles i to, et på Århus Universitet og et på Københavns Universitet.

I Vest er det *Hanne Wachter Kjærgaard*, der er blevet leder. Hun har en ph.d. og kommer fra en stilling som lektor på professionshøjskolen VIA University College, hvor hun blandt andet har forsket i at forbedre engelskfaget i folkeskolen.

I Øst er det *Mette Skovgaard Andersen*, som er blevet leder. Hun har en ph.d. i lingvistik og fremmedsprog og en master i fremmedsprogspæda-

Af **Rita Mogensen**, formand for Sproglærerforeningen

gogik. Hun kommer fra en stilling som lektor i tysk og studieleder på CBS Department of Management, Society and Communication, hvor hun var studieleder for Interkulturel markeds kommunikation.

Sproglærerforeningen ønsker begge til lykke med de nye stillinger og håber på et godt samarbejde. De har foreløbig lovet at skrive om fremmedsprogscentrene i Sproglæreren nr. 1 2019.

Regeringen nedsætter en følgegruppe, som skal følge arbejdet med at implementere Den nationale Sprogstrategi. Sproglærerforeningen er blevet bedt om at pege på et medlem til følgegruppen, hvilket vi har gjort. Når hun har fået besked om udpegelsen, skriver vi, hvem det er.

Faggrupper

De tre fagudvalg for henholdsvis engelsk, tysk og fransk samt formanden for Sproglærerforeningen har deltaget i et møde med læringskonsulenter og embedsmænd inden for fremmedsprogområdet i Undervisningsministeriet. Vi fremførte Sproglærerforeningens ønsker til bedre frem-

Hanne Wachter Kjærgaard

Mette Skovgaard Andersen

medsprogsundervisning: flere timer, efteruddannelse af lærerne, understøttelse af elevernes motivation og Det nye EMU. Nu venter vi spændt på, om det resulterer i nye tiltag fra ministeriets side.

Undervisningsministeriet ønsker at komme i en tættere og mere systematisk dialog med de faglige miljøer for at kunne inddrage dem i forhold til udviklingen af fagene. Derfor ønsker de at nedsætte faggrupper bestående af personer på langs af fagene, altså personer fra professionshøjskolerne, de faglige foreninger, CFU, universiteterne, videnscentre og lærere med en særlig viden.

Fra Sproglærerforeningens side har

vi peget på nogle af Sproglærerforeningens medlemmer til faggrupperne i engelsk, tysk og fransk. Når vi har modtaget besked om, hvem der bliver udpeget, offentliggør vi det naturligvis i Sproglæreren.

Sprogkonferencen

Der er fint gang i tilmeldingerne til Sprogkonferencen: Hvordan får vi alle med? den 4. april 2019 og til Fransk lærernes Dag: J'aime écrire – mais comment? den 31. januar 2019. Du kan læse udførlige programmer for begge konferencer inde i bladet.

Kom og få en spændende og lærerig dag sammen med andre engagerede sproglærere. Husk at tilmelde dig!

Mobile pay

Helt i digitaliseringens ånd har Sproglærerforeningen fået sit eget nummer til mobile pay, nemlig 93 785. Det er hovedstyrelsens erfaring, at mange synes, at det er meget nemmere at betale på denne måde fremfor at skulle gøre det via netbank.

Husk, at når du indbetaler penge til Sproglærerforeningen, er det vigtigt, at du i kommentarfeltet opgiver dit navn (personlige medlemmer) eller institutionsnavn (institutionsmedlemmer), samt hvad indbetalingen er betaling for.

Rita Mogensen

Fremtiden er da **digital**, er den ikke?

”Skal jeg ikke hjælpe dig med at lave dine tysklektier?” spurgte jeg min fætter for et par år tilbage. Jeg bad ham finde sin bog frem, og han så underligt på mig. ”Vi har ikke nogen bog. Vi har et kopikompendie, og så har vi Gyldendals tyskportal”, svarede han. Han smed en 3 cm tyk stak krøllede kopiark foran mig på bordet, derefter fandt han sin computer frem, og vi begyndte at bøje det ene regelmæssige verbum efter det andet ved at klikke på den rigtige af 4 valgmuligheder – en klassisk grammatisk indsætningsopgave camoufleret i en flot hjemmeside med børnevenlige illustrationer og interaktive løsningsmuligheder. Det var ikke kun i tyskundervisningen, at hans folkeskole, som befinder sig i én af landets rigeste kommuner nord for København, havde fravalgt bøger til fordel for at anvende kopier og online-materialer. Det var over hele linjen, at skolen havde kasseret de analoge materialer for i stedet at investere i digitale læremidler. Siden har jeg gentagne gange hørt og læst om skoler, der ligeledes fravælger analoge til fordel for digitale læremidler.

Men hvad er et digitalt læremiddel overhovedet? Allerede for mere end 10 år siden pointerede Andersen (2006)

følgende om anvendelsen af IT i sprogundervisningen: *”Udgangspunktet for IT-anvendelsen i sprogundervisningen må være ikke at assimilere teknologien til en konventionel sprogundervisning med risiko for at genindføre forældede metoder, som sprogtilegnelsesforskningen for længst har forkastet, men at udvide sprogundervisningens muligheder ved at arbejde med moderne kommunikation og med inddragelse af tilgængelig viden om sprog og kultur via de nye medier.”*

Det er værd at spørge sig selv, hvorvidt de digitale læremidler til sprogfagene, som vi kender og anvender i dag – 12 år senere – lever op til dette. Kan vores onlineportaler i dag sige sig fri for at være en digital udgave af de klassiske opgavetyper og undervisningsaktiviteter, vi har brugt i bøgerne i mere end 20 år? Ærligt talt ville jeg stadig ikke kunne fylde en årsplan til min franskundervisning med udelukkende digitale læremidler, der lever op til disse kriterier. Og formentligt af samme årsag havde min fætters tysklærer valgt at rydde en kvadratkilometer regnskov for at kopiere tusindvis af sider fra gammelt, analogt materiale til at supplere deres digitale materiale.

Men kan vi slet ikke bruge de

Af **Caroline Arp**, ansvarshavende redaktør på Sproglæreren, lærer på Lindevangskolen på Frederiksberg

digitale muligheder til noget i vores sprogundervisning? I 2012-2013 forsøgte Vejle kommune at udskifte bøgerne med iPads, og Meyer (2014) fulgte fem 7. klasser. Hun fremhæver fordelene ved brugen af iPads i sprogundervisningen, da de som funktionelt læremiddel både kan bidrage til produktion og præsentation af tekst, billede og lyd. Dog understreger hun, at der er *”ikke produceret særlig meget kvalificeret app-baseret læringsmateriale til fremmedsprogsundervisningen, hvilket kan være en udfordring for den lærer, der er vant til at arbejde med lærebogsmateriale og gerne vil arbejde med iPad'en på denne måde”*. Altså er iPads som funktionelt læremiddel et ideelt værktøj i sprogundervisningen, men kan altså ikke erstatte et lærebogssystem med tekstmateriale og didaktiske undervisningsaktiviteter, og undervisningsmateriale til iPads findes der ikke ret meget af.

Men har vi overhovedet behov for lærebøger? Ifølge Oates (2014) skal vi ikke undervurdere tekstbøger: *”The textbooks have been developed to*

support highly effective pedagogic practices (...) The educationalists and publishers responsible for these textbooks are themselves concerned that while electronic delivery may hold promise, it is vital to understand whether the essential teaching and learning processes stimulated and supported by the existing paper-based materials will be guaranteed in any switch to digital."

Som lærer føler jeg nærmest skam over at sige højt til mine fagkolleger, at jeg 'bare' følger vores grundbogssystem. Selvfølgelig krydrer jeg også med digitale alternativer dér, hvor jeg ser en mulighed for det og en mening med det, men grundlæggende følger jeg grundbogens struktur i de fleste af mine klasser. Hvorfor er det forkert? Hvorfra kommer denne skam over at læne sig op ad et bogsystem, som nogen omhyggeligt har produceret på baggrund af viden fra forskning

og mange års erfaring? Hvorfor skal vi som lærere selv opfinde den dybe tallerken på hvert eneste sproghold for at føle os tilstrækkelige, når den dybe tallerken allerede findes i flere forskellige udgaver?

Jeg er i allerhøjeste grad enig i, at fremtiden er digital, og jeg benytter i min undervisning regelmæssigt teknologiens udvidede muligheder for udviklingen af elevernes receptive (lytte- og læsefærdigheder) og produktive (tale- og skrivefærdigheder) sprogfærdigheder. I min undervisning bruger eleverne telefonerne til at optage dialoger og træne udtale, de producerer filmsekvenser og forskellige teksttyper på computeren med forskellige skole-tubeværktøjer, og de deler deres noter med hinanden i skyen. Men indtil der findes en digital ækvivalent til grundbogssystemet, som ydermere kan leve op til de kriterier, vi bør stille til digitale læremidler (jf. Andersen, 2006),

holder jeg fast i min grundbog og lader eleverne løse opgaverne med både digitale og analoge værktøjer, alt afhængigt af hvad der giver bedst mening for dem og for opgaven.

Caroline Arp,
Ansvarshavende redaktør
for Sproglæreren

Litteratur:

Andersen, H.L. (2016). *Underviserens rolle fra centrum til periferi – eksempler på anvendelse af IT i sprogfagene* in: Tidsskrift for Universiteternes Efter- Og Videreuddannelse. Aarhus Universitet. <https://tidsskrift.dk/unev/article/view/4934/4340>

Meyer, B. (2014). *Sprogundervisning med iPads lige ved hånden* in: Sprogforum nr. 59.

Oates, T. (2014). *Why textbooks count – a policy paper*. Cambridge Assessment. University of Cambridge.

Få mere ud af dit MEDLEMSKAB

*Trænger du til inspiration, faglig sparring og networking?
Tag dine fagkolleger under armen, og tag med til et af
Sproglærereforeningens spændende arrangementer til næste år!*

Fransklærernes dag 2019

J'aime écrire - mais comment ? Fransklærernes Dag finder sted d. 31. januar 2019. Der sættes fokus på skriftlighed med 3 spændende workshops, og der bliver rig mulighed for at få støvet sit franske af i selskab med fransklærere fra hele landet. Læs mere på side 20.

Sproglærereforeningens sprogkonference 2019

Tema: Hvordan får vi alle med i sprogundervisningen? D. 4. april 2019 afholder Sproglærereforeningen den årlige sprogkonference. Tag del i relevante workshops, og kom hjem med favnen fuld af anderledes værktøjer, gode undervisningsidéer og nye bekendtskaber. Læs mere på side 12-13.

Seminar i Hamborg

Tysk Fagudvalg arrangerer tysk-kursus i Hamborg. D. 19.-22. september 2019 får du mulighed for at opleve Hamborg i selskab med andre tysklærere. Kom på tysk skolebesøg, få kulturelle oplevelser og bliv inspireret til din tyskundervisning. Læs mere på side 7.